

Media Power: Roles of Mass Media in Local Political Development

Patchareeya Fongchanta¹ and Penpuk Rattanakhumfu²

Received: January 13, 2023

Revised: October 23, 2023

Accepted: October 24, 2023

Abstract

This academic article aimed to present a perspective on the roles of mass media in helping to develop local politics under the principles of democracy. Local political development was the use of mass media as a tool to support the creation of communication processes to create knowledge and understanding that will result in the creation of public consciousness, which was the starting point for the creation of good political behavior. The mass media was considered the heart of communication and had a main role in creating awareness and learning in the governance approach through emphasizing and passing on values, ideas, and ideologies. When analyzing the roles of mass media according to the principles of political communication together with political development, it was found that the important roles of mass media should be: exposing the truth, presenting true information honestly, and being able to provide knowledge to encourage political participation in a neutral manner, presenting information fairly, creating norms for society, and creating a good political culture according to the principles of

¹ Mahachulalongkornrajavidyalaya University

² Kokha Sub-District Municipality

Corresponding author, e-mail: golfmew.gm@gmail.com

democracy. From what has been mentioned, it will be a factor in the development of quality local politics in the future.

Keywords: Media Power, Role, Mass Media, Local Politics

พลังสื่อ : บทบาทสื่อสารมวลชนต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

พัชรียา พองจันทา¹ และเพ็ญภัค รัตนคำฟู²

Received: January 13, 2023

Revised: October 23, 2023

Accepted: October 24, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งนำเสนอมุมมองเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นภายใต้หลักประชาธิปไตย การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นคือการใช้สื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการสร้างกระบวนการสื่อสารเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่จะส่งผลต่อการเกิดจิตสำนึกสาธารณะที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดพฤติกรรมทางการเมืองที่ดีตามมา สื่อมวลชนถือเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสารถือได้ว่ามีบทบาทหลักในการเป็นผู้ที่สร้างการรับรู้และการเรียนรู้ในแนวทางการปกครองผ่านการเน้นย้ำและส่งเสริมค่านิยมแนวคิดและอุดมการณ์ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์บทบาทสื่อมวลชนตามหลักการสื่อสารทางการเมืองร่วมกับการพัฒนาทางการเมืองทำให้พบบทบาทที่สำคัญของสื่อมวลชนที่ควรจะเป็น คือ การตีแผ่ความจริงการนำเสนอข้อมูลความจริงอย่างตรงไปตรงมา และสามารถเป็นการให้ความรู้เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่อย่างเป็นกลางนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างยุติธรรมสร้างบรรทัดฐานให้สังคมเป็นการสร้างให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีตามหลักประชาธิปไตยจากที่ได้กล่าวมานี้เองจะเป็นปัจจัยส่งผลให้เกิดการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นที่มีคุณภาพในอนาคต

คำสำคัญ: พลังสื่อ, บทบาท, สื่อมวลชน, การเมืองท้องถิ่น

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² เทศบาลตำบลเกาะคา

Corresponding author, e-mail: golfmew.gm@gmail.com

บทนำ

สื่อมวลชนถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและความศรัทธาของประชาชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญที่สามารถจูงใจคนหรือกระตุ้นให้เกิดความคิด ความรู้สึกได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามมา การเปลี่ยนแปลงจึงแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งมักเป็นกระบวนการที่เป็นไปอย่างเชื่องช้ามีลักษณะค่อนข้างผิวเผินไม่สมดุลและไม่แน่นอน กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยมีการชี้นำหรือวางแผน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินั้นประชาชนไม่จำเป็นต้องหาทางเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากนัก แต่สำหรับการเปลี่ยนแปลงโดยการชี้นำจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้ความเข้าใจความคิดความรู้สึก และพฤติกรรมอย่างมาก ด้วยเหตุนี้การพัฒนาแบบหลังจึงจำเป็นต้องใช้การสื่อสารมากกว่าการพัฒนาแบบแรกมาก โดยการสื่อสารจะมีบทบาทที่ช่วยส่งเสริมหรือสนับสนุนจิตใจให้เฝื่องาน ช่วยขยายเครือข่ายของข่าวสารให้ครอบคลุมทั่วทั้งระบบสังคม และช่วยก่อให้เกิดเอกภาพภายในประเทศ เป็นต้น (เสถียร เขยประทับ, 2531)

การศึกษาแผนแม่บทพัฒนาการเมืองของคณะกรรมการจัดตั้งสภาพัฒนาการเมืองและยกร่างแผนแม่บทของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีที่ได้ระบุถึงแนวทางหนึ่งของการที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาการเมืองของประเทศไทยคือ การใช้สื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือสนับสนุนทั้งแผนระยะสั้น 5 ปี และแผนระยะยาว 10 ปี สอดคล้องกันกับการศึกษาของคณะกรรมการสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปการเมืองและการศึกษาแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐบาล (เลอภพ โสรรัตน์, 2555) ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของหลายฝ่ายเพื่อที่จะหาข้อยุติที่เหมาะสมในสภาวการณ์ที่เกิดขึ้นโดยข้อสรุปหนึ่งในหลายข้อก็คือการเสนอให้ “สื่อมวลชน” เข้าไปมีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการสมานฉันท์ ซึ่งภาพที่เห็นคือความมุ่งมั่นและมุ่งหวังที่จะเห็น “สื่อมวลชน” มีส่วนร่วมในการปฏิรูปหรือการพัฒนาทางการเมืองในประเทศไทยโดยมองเห็นความสำคัญของสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นสถาบันหนึ่งในโครงสร้างของสังคมที่จะต้องช่วยในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อประเภทอื่น (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2545) เพราะการสื่อสารโดยผ่านสื่อมวลชนจะช่วยในการสนับสนุนสาธารณมติ (Public Opinion) ดังนั้นสื่อมวลชนจึงมีหน้าที่ในการหล่อหลอมหรือปลูกสาธารณะมติให้โน้มเอียงไปในทิศทางของการมีอุดมการณ์การเมืองที่พึง

ประสงค์ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานทางการเมืองสมัยใหม่ประสบความสำเร็จ (สมควร กวียะ, 2545) สื่อจึงมักถูกใช้เป็นทั้งช่องทางที่สร้างทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชน และเป็นช่องทางที่ใช้ในการหาเสียงทางการเมืองด้วยเช่นกัน (วรารุธ แสงอร่าม, 2552)

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถูกแสดงให้เห็นผ่านสถานการณ์การเมืองและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของประเทศไทยที่ทวีความรุนแรง และเป็นเหตุการณ์ที่ได้รับความสนใจจากประชาชนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น อาทิ การใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น การแสดงออกซึ่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการชุมนุม และในปัจจุบันการแสดงออกดังกล่าวสามารถปรากฏได้อย่างแพร่หลายตามสื่อสาธารณะต่าง ๆ รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล และการเรียกร้องสิทธิโดยชอบธรรมของประชาชน (อุทุมพร กันทะปิ่น, 2558) สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศไทย โดยจะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีการเผยแพร่ข้อมูลกระจายข่าวสาร ซึ่งเป็นการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งในปัจจุบันสื่อมวลชนมีหลายประเภทด้วยกันที่เป็นสื่อหลักและมีการใช้อย่างมาก เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์และสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต ดังนั้นการเปิดรับข่าวสารในสังคมปัจจุบัน ที่เปิดรับอย่างกว้างขวางนั้น ทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องทางการเมือง (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2546) โดยเฉพาะการเมืองท้องถิ่นที่มีการใช้สื่อหลากหลายรูปแบบทั้งการใช้รถแห่ประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อออนไลน์ (Facebook) การใช้เสียงผ่านสถานีวิทยุ เป็นต้น ซึ่งประชาชนบางส่วนก็ได้รับข้อมูลทางเดียว จึงอาจทำให้ไม่ได้เห็นข้อมูลอีกด้านที่ครอบคลุมและส่งผลต่อการพิจารณาเลือกผู้นำท้องถิ่น

การพัฒนาในยุคใหม่มองว่าการที่ประเทศด้อยพัฒนา ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศตะวันตกนั้นแท้จริงแล้วเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนาส่งผลให้ประเทศด้อยพัฒนา ต้องพึ่งพิงประเทศทางตะวันตกที่เน้นการทำให้ทันสมัยโดยรูปแบบการพัฒนาทางวัตถุ ประการเดียว ซึ่งในที่สุดแล้วก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากมาย การพัฒนาในยุคใหม่นั้นจะต้องมุ่งตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ทั้งในแง่ของวัตถุและจิตใจ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสังคมเอง มุ่งหมายให้เกิดการพึ่งพาตนเอง ได้มีการคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ความเป็นประชาธิปไตยและความเท่าเทียมกันในสังคม เน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก ไม่ละเลยวัฒนธรรม

ประเพณีดั้งเดิมโดยผสมผสานแนวความคิดเก่ากับแนวคิดใหม่เข้าด้วยกัน และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนโดยเปลี่ยนแปลงถึงระดับโครงสร้างของสังคม (เดชพันธุ์ ประวิชัย, 2554)) เช่นเดียวกันกับการพัฒนาการเมืองยุคใหม่ที่ต้องเน้นการมีส่วนร่วมเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชนบนพื้นฐานความสามัคคีในสังคม (Servaes, J., 1996)

ดังนั้นบทความนี้จึงมุ่งนำเสนอมุมมองเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นภายใต้หลักประชาธิปไตย จะเห็นได้จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นว่า สื่อมวลชนเป็นผู้ที่กุมข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่สามารถเปลี่ยนทัศนคติหรือจิตใจประชาชนให้เกิดความเชื่อจากสิ่งที่นำเสนอ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนเลยว่าสื่อมวลชนสามารถเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ ไม่แปลกที่สื่อมวลชนจะเป็นกลุ่มหลักที่เป็นเครื่องมือทางการเมือง การจะพัฒนาการเมืองท้องถิ่นไปสู่วัฒนธรรมการเมืองที่ดีได้นั้นสื่อมวลชนสามารถเป็นกำลังสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นในปัจจุบันให้ดีขึ้นได้ ผ่านการสร้างความเข้มแข็งทางความคิดและทัศนคติให้ประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาเลือกผู้แทนอย่างเหมาะสมที่สุด

แนวคิดการพัฒนาการเมือง

การพัฒนาทางการเมืองไม่ว่าจะพิจารณาในทัศนะใดก็ตาม จะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะสำคัญที่เป็นองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมืองดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557)

1. ความเสมอภาค (Equality) คือ ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในการใช้สิทธิทางการเมือง และในการร่วมกิจกรรมทางการเมือง นอกจากนี้ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคตามกฎหมาย กฎหมายจะต้องมีผลบังคับใช้ต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะฐานะร่ำรวยหรือยากจน จะต้องได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ความเสมอภาคยังครอบคลุมไปถึงความเสมอภาคทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

2. ความสามารถของระบบการเมือง (Capacity) หมายถึง ความสามารถที่ระบบการเมืองจะสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ถ้าระบบ

การเมืองมีสมรรถนะสูง นโยบายสาธารณะที่เกิดจากกระบวนการตัดสินใจของระบบการเมืองจะผลักดันให้มีการพัฒนาประเทศทุกด้าน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้สมรรถนะของระบบการเมืองยังครอบคลุมไปถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) (ทงศ์ศักดิ์ นาโพธิ์, 2559)

3. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่าง และมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) เป้าหมายของการพัฒนาระบบการเมืองจะต้องส่งเสริมให้โครงสร้างทางการเมืองมีความแตกต่างกันตามภารกิจ และมีความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้นหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลจะต้องจัดตั้งให้เหมาะสมกับภารกิจที่รับผิดชอบ จะได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ประชาชนได้รับความพึงพอใจจากบริการของรัฐบาล

4. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล (Secularization of Political Culture) โดยทั่วไปสังคมแบบดั้งเดิมที่ปกครองแบบอำนาจนิยม มักปลูกฝังให้ประชาชนยึดมั่นในจารีตประเพณี โดยไม่มีเหตุผล ยึดถือโชคลาง ปลูกฝังให้ประชาชนเห็นว่าผู้ปกครองเป็นผู้มีบุญบารมี ส่วนประชาชนที่ยากจนเป็นเพราะกรรมเก่าแต่ชาติปางก่อน ดังนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงเน้นส่งเสริมให้ประชาชนใช้เหตุผลในการดำรงชีวิต มีเหตุผลในการกำกับดูแล ตรวจสอบระบบการเมือง อย่างใกล้ชิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผลจะพบในสังคมอุตสาหกรรม ที่ประชาชนค่อนข้างมีการศึกษาดีและประชาชนเป็นชนชั้นกลางมาก

5. ความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy) องค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมืองที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ความเป็นอิสระของระบบย่อย ระบบการเมืองใดก็ตามที่มีระบบย่อย ที่มีความเป็นอิสระน้อยหรือไม่มีความเป็นอิสระเลยแสดงว่าระบบการเมืองนั้น

สรุปได้ว่าการพัฒนาทางการเมืองเป็นการพัฒนาให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีโดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานหลักประชาธิปไตย เริ่มต้นจากความเสมอภาคที่จะส่งผลต่อสิทธิการเข้าถึงต่าง ๆ ของประชาชนที่จะเป็นฐานไปสู่การเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่แท้จริง

แนวคิด ทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง

กระบวนการสื่อสารและเพิ่มความเป็นการเมืองเข้าไปในกระบวนการสื่อสารด้วยการกำหนดเป้าหมายของการสื่อสารให้ชัดเจนมากขึ้น ดังที่กาญจนา แก้วเทพ ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงองค์ประกอบและกระบวนการของการสื่อสารทางการเมืองตามทัศนะของ Michael Gurevitch and Jay G. Blumler ดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2552)

1. ผู้ส่งสาร ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ แหล่งข่าว ซึ่งได้แก่ รัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มผลักดันฝ่ายประชาชน ฯลฯ และอีกกลุ่มหนึ่งคือ สื่อมวลชน ในบางกรณีสื่อมวลชนอาจทำหน้าที่เป็นเพียงช่องทางนำเสนอข่าวสาร แต่ในหลายกรณีสื่อมวลชนก็สามารถแสดงบทบาทเป็นผู้ส่งสารทางการเมืองได้ เช่น บทวิเคราะห์ทางการเมือง การตั้งฉายานาม เป็นต้น

2. เนื้อหาของข่าวสาร มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองในความหมายของการจัดสรร การต่อสู้ การแย่งชิงปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับส่วนรวม เช่น การเลือกตั้ง การแก้ไขกฎหมาย การทำงานของหน่วยงานรัฐ ฯลฯ ดังนั้นตัวบุคคลที่ปรากฏในข่าวสารจึงมีสถานะเป็นบุคคลสาธารณะและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็เป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม

3. ช่องทางการสื่อสารแบ่งได้เป็น ช่องทางที่ได้มาของข่าวสาร และช่องทางเผยแพร่ของข่าวสารประกอบด้วย ช่องทางที่เป็นทางการ เช่น การแถลงข่าวของพรรคการเมือง การให้สัมภาษณ์ของ นายกรัฐมนตรี การแถลงผลงานของรัฐบาล ฯลฯ และช่องทางที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งสื่อมวลชน สามารถควบคุมช่องทางได้ เช่น การเจาะข่าวด้วยการค้นคว้าจากเอกสาร หรือการเลือกสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์

4. เป้าหมายของการส่งสาร การสื่อสารทางการเมืองเป็นเครื่องมือของการใช้อำนาจเข้ามามีการจัดการกับสถานะที่เป็นอยู่ให้เป็นไปตามเจตจำนงของผู้กระทำการ จึงทำให้เป็นการสื่อสารที่มี เป้าหมายเพื่อ “โน้มน้าวใจ” (Persuasion)

5. ผู้รับสาร คือ เป้าหมายของผู้ส่งสารที่เป็นตัวแสดงทางการเมืองและกลุ่มสื่อมวลชนเพียงอย่างเดียว ส่งผลให้เป็นการสื่อสารทางการเมืองแบบทางเดียว (One-way Communication) ที่ให้ความสำคัญต่อผู้ส่งสาร

สรุปได้ว่าการสื่อสารทางการเมืองในแง่ของสื่อมวลชนเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการสื่อสารทางการเมือง โดยแสดงเป็นกลุ่มที่รับสารเพื่อนำเสนอถ่ายทอดไปสู่ผู้รับสารที่แท้จริงคือประชาชน แต่ในอีกบทบาทก็เป็นผู้รับสารที่คอยรับเรื่องราวจากประชาชนไปแจ้งแก่รัฐบาล ซึ่งไม่ว่าจะเป็นมุมไหนก็ย่อมเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารทางการเมืองทั้งสิ้น

บทบาทของสื่อมวลชนต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น

สื่อมวลชนมีบทบาทหลักในการเป็นผู้ที่สร้างการรับรู้และการเรียนรู้ในแนวทางการปกครองผ่านการเน้นย้ำและส่งต่อ ค่านิยมแนวคิดและอุดมการณ์ที่เป็นที่ยอมรับภายใต้ระบอบการปกครองที่เป็นอยู่ให้แก่ประชาชน ซึ่งสามารถก่อให้เกิดทัศนคติและจิตสำนึกทางการเมืองอันจะนำไปสู่การเตรียมพร้อมประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ดีตามหลักประชาธิปไตย ซึ่งเมื่อวิเคราะห์บทบาทสื่อมวลชนตามหลักการสื่อสารทางการเมืองร่วมกับการพัฒนาทางการเมืองทำให้พบประเด็นสำคัญดังนี้

1. ตีแผ่ความจริง เป็นการทำหน้าที่เป็นผู้ที่ตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย การใช้งบประมาณของท้องถิ่น เพื่อนำเสนอข่าวสารและสะท้อนแง่มุมต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้รับรู้ ซึ่งสื่อมวลชนเองจะต้องนำเสนอบนพื้นฐานของความถูกต้องไม่ได้ขึ้นอยู่กับอำนาจหรือผลประโยชน์ใด เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการทำหน้าที่เป็นผู้ส่งต่อข้อมูลที่เกิดจากความจริงมีที่มาชัดเจน นอกจากนั้นยังสามารถเป็นผู้ที่เป็นตัวแทนประชาชนในการนำเสนอความคิดเห็นของประชาชนต่อระบบการเมืองท้องถิ่นได้ เรียกได้ว่ากล่าที่จะนำเสนอความจริงอย่างไม่เกรงกลัวอำนาจ ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับ ไม่ใช่เพื่อโน้มน้าวจิตใจแต่เป็นการสร้างประโยชน์ในการตัดสินใจของประชาชน ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ประชาชนจะนำมาประกอบกับการตัดสินใจเพื่อเลือกผู้นำท้องถิ่นด้วย เหนือนี้ก็ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่จะทำให้เกิดการเมืองท้องถิ่นที่ดี

2. ซึ่งให้ความรู้ ต้องเป็นกลุ่มหลักในการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชน เนื่องจากเป็นผู้ที่ต้องรวบรวมข้อมูลสำคัญต่าง ๆ จึงต้องมีความรู้เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว อีกทั้งการชี้แจงที่ชัดเจน จะช่วยให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เรียกได้ว่ามีบทบาทสำคัญที่นอกเหนือจากการนำเสนอข่าวสารแล้วก็ย่อมต้องแทรกสาระความรู้ต่าง ๆ ด้วย เมื่อสื่อมวลชนเป็นกลุ่มผู้สนับสนุนทั้งข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นก็เท่ากับว่ามีการทำงานในการขับเคลื่อนการเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

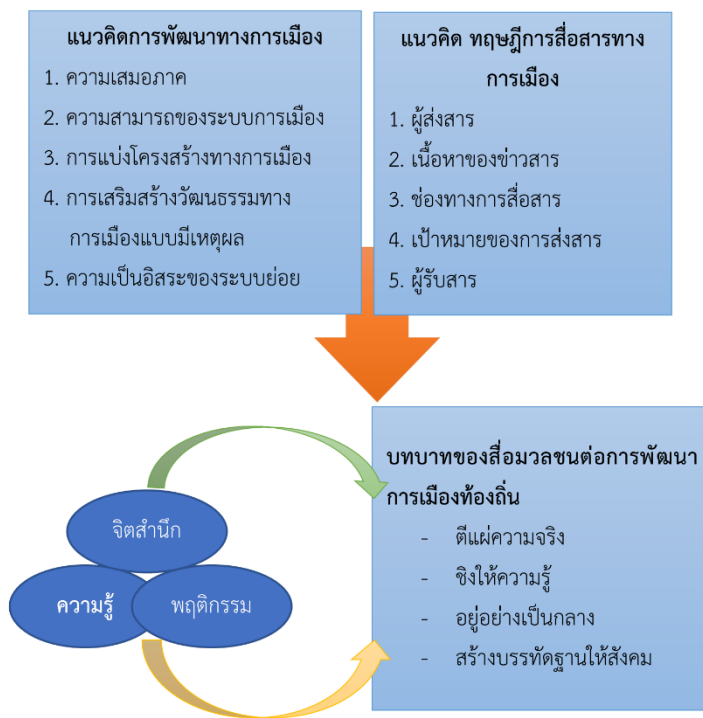
3. อยู่อย่างเป็นกลาง จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสื่อกลายเป็นเครื่องมือหลักทางการเมืองทั้งไว้ในทางหาเสียง และโจมตีฝ่ายตรงข้ามด้วยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จึงไม่แปลกใจว่าทำไมถึงเกิดการแบ่งฝ่ายเนื่องจากการนำเสนอข้อมูลมั่วเดียว ดังนั้นสื่อมวลชนจะต้องมีความเป็นกลางในการหาและนำเสนอข้อมูล ไม่เอนเอียงเข้าข้าง นำเสนอเพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่จะต้องมองถึงประโยชน์ของประชาชนและสังคมเป็นหลัก เป็นสื่อมวลชนที่เป็นอิสระจากอำนาจทั้งปวงไม่ขึ้นกับชั่วอำนาจไหน แต่ทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ชัดเจน และยุติธรรม

4. สร้างบรรทัดฐานให้สังคม กล่าวได้ว่าเป็นผลจากการตามประเด็นที่ผ่านมาทั้งสามข้อจะนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกที่จะส่งผลต่อค่านิยมทางสังคมในการสร้างมาตรฐานการเมืองท้องถิ่นใหม่ที่ไม่ใช่เพื่ออำนาจแต่เป็นเพื่อส่วนรวม เป็นผลให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะที่มุ่งเน้นการทำเพื่อประโยชน์ต่อสังคมนำไปสู่การเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีตามมา

สรุปได้ว่าบทบาทของสื่อมวลชนต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นคือ การเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นด้วยการใช้ข้อมูลจากความเป็นจริงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนบนพื้นฐานประโยชน์ของส่วนรวม ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญของหลักการประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมทุกระดับเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองนั่นเอง

องค์ความรู้ใหม่

ขอนำเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

บทบาทของสื่อมวลชนต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในเชิงของการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของประชาชน ซึ่งการจะทำให้การเมืองท้องถิ่นมีความเข้มแข็งตามหลักประชาธิปไตยจะต้องสอดคล้องกันทั้งการเมืองท้องถิ่น สื่อมวลชน และประชาชน โดยสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นดังนี้ 1) ความรู้ เป็นกลไกสำคัญในการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจต่อการเมืองท้องถิ่น 2) จิตสำนึก เป็นผู้ที่กระตุ้นให้ประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่นเกิดจิตสำนึกสาธารณะ และ 3) พฤติกรรม เป็นผู้ที่นำเสนอการแสดงออกทางพฤติกรรมทางการเมืองทั้งนักการเมืองและประชาชน

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. (2552). การวิเคราะห์สื่อ : แนวคิดและเทคนิค. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2546). *พื้นฐานรัฐศาสตร์กับเมืองในศตวรรษที่ 21*. นครปฐม : โรงพิมพ์สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมกำแพงแสน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- เดชพันธุ์ ประวิชัย. (2554). สื่อมวลชนกับบทบาทการพัฒนาในยุคสมัยใหม่. *Executive Journal*, 31(1), 101-105.
- ทองศักดิ์ นาโพธิ์. (2559). การสร้างการเมืองใหม่ในสถานการณ์ปัจจุบัน. *Journal of Modern Learning Developmen*, 1(2), 8-17.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2545). *ประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ : สหยาบสื่อการพิมพ์.
- เลอภพ โสรรัตน์. (2556). *บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วรารุณ แสงอร่าม. (2552). *อินเทอร์เน็ตกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง). บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมควร กวียะ. (2545). *การสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพฯ : อักษราพัฒนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- เสถียร เขยประทับ. (2531). *การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศด้อยพัฒนา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทุมพร กันทะปิ่น. (2558). *อิทธิพลของสื่อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง : กรณีศึกษาประชาชนตำบลท่าศาลา อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Servaes, J. (2008). *Communication for development and social change*. New Delhi, India : Sage.